ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2022/2275

od 18. studenoga 2022.

o potpori razvoju međunarodno priznatog sustava za potvrđivanje upravljanja oružjem i streljivom (AAMVS) za sprečavanje nezakonitog širenja

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 28. stavak 1. i članak 31. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

(1) Vijeće je 19. studenoga 2018. donijelo Strategiju EU-a protiv nezakonitog vatrenog oružja, malog i lakog oružja (SALW) i pripadajućeg streljiva pod naslovom „Osiguravanje oružja, zaštita građana” („Strategija EU-a za SALW”). Svrha je Strategije EU-a za SALW usmjeriti integrirano, zajedničko i koordinirano europsko djelovanje kako bi se spriječila i suzbila nezakonita nabava SALW-a i pripadajućeg streljiva od strane terorista, kriminalaca i drugih neovlaštenih aktera te kako bi se promicalo preuzimanje odgovornosti u pogledu zakonite trgovine oružjem.

(2) U Strategiji EU-a za SALW navodi se da je nedovoljna sigurnost zaliha ključan čimbenik koji omogućuje preusmjeravanje oružja i streljiva sa zakonitih na nezakonita tržišta. Europska unija i njezine države članice obvezuju se pomoći drugim zemljama da poboljšaju upravljanje državnim zalihama i njihovu sigurnost, jačanjem nacionalnih zakonodavnih i upravnih okvira i jačanjem institucija koje reguliraju zakonitu ponudu i upravljanje zalihama SALW-a.

(3) Ured Ujedinjenih naroda za poslove razoružanja (UNODA) razvio je standarde i dobre prakse za upravljanje malim oružjem i streljivom, osobito međunarodne tehničke smjernice za streljivo (IATG) i Modularni kompendij o provedbi kontrole malog oružja (MOSAIC), prethodno poznat kao međunarodni standardi za kontrolu malog oružja (ISACS). Strategijom EU-a za SALW Europska unija obvezuje se promicati i provoditi standarde i dobre prakse.

(4) Na trećoj konferenciji Ujedinjenih naroda (UN) o reviziji napretka postignutog u provedbi Akcijskog programa UN-a za sprečavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje nezakonitog trgovanja malim i lakim oružjem u svim njegovim aspektima, održanoj 30. lipnja 2018., donesen je zaključni dokument u kojem su države obnovile svoju predanost sprečavanju i suzbijanju preusmjeravanja malog i lakog oružja. Države su ponovno potvrdile da će udvostručiti napore na nacionalnoj razini kako bi osigurale sigurno, zaštićeno i učinkovito upravljanje zalihama malog i lakog oružja u vlasništvu vlada, osobito u situacijama sukoba ili nakon sukoba. Države su također potvrdile primjenu relevantnih međunarodnih standarda u jačanju provedbe Akcijskog programa UN-a za sprečavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje nezakonitog trgovanja malim i lakim oružjem u svim njegovim aspektima.

(5) Opća skupština UN-a donijela je 24. prosinca 2021. Rezoluciju 76/233 kojom se osniva otvorena radna skupina (OEWG) s ciljem razrade skupa političkih obveza kao novoga globalnog okvira kojim će se otkloniti postojeći nedostaci u upravljanju streljivom tijekom cijelog životnog ciklusa. Na osmom dvogodišnjem sastanku država za razmatranje provedbe Akcijskog programa UN-a („BMS8”), održanome 2022., primljeno je na znanje osnivanje tog OEWG-a.

(6) U Programu održivog razvoja UN-a do 2030. potvrđuje se da je suzbijanje nezakonite trgovine malim i lakim oružjem nužno za ostvarenje mnogih ciljeva održivog razvoja, uključujući one koji se odnose na mir, pravdu i snažne institucije, smanjenje siromaštva, gospodarski rast, zdravlje, rodnu ravnopravnost i sigurne gradove. Stoga su se s ciljem održivog razvoja br. 16.4 sve države obvezale da će znatno smanjiti nezakonite financijske tokove i nezakonite tokove oružja.

(7) U programu za razoružanje pod naslovom „Osiguravanje naše zajedničke budućnosti”, koji je predstavljen 24. svibnja 2018., glavni tajnik UN-a pozvao je na rješavanje problema prekomjernoga gomilanja konvencionalnog oružja i nezakonite trgovine konvencionalnim oružjem te je pozvao na podupiranje pristupa na razini zemalja u vezi s malim oružjem. Unija je odlučila poduprijeti djelovanje 22. tog programa: „Osiguravanje prekomjernih i loše održavanih zaliha”.

(8) Glavna skupština UN-a 4. prosinca 2017. usvojila je rezoluciju 72/55 o problemima koji proizlaze iz gomilanja viška zaliha konvencionalnog streljiva. Tom rezolucijom podržane su inicijative na međunarodnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini koje rasvjetljavaju poboljšavanje održivog upravljanja streljivom, među ostalim provedbom IATG-a.

(9) Međunarodni centar za humanitarno razminiranje u Ženevi (GICHD) pridonosi razvoju, preispitivanju i promicanju Međunarodnih standarda protuminskog djelovanja, a u okviru svojeg Savjetodavnog tima za upravljanje streljivom (AMAT), razvoju, preispitivanju i distribuciji IATG-a. AMAT je nastao kao rezultat zajedničke inicijative GICHD-a i UNODA-e kao odgovor na hitnu potrebu da se države podupru u sigurnom, zaštićenom i učinkovitom upravljanju streljivom u skladu s IATG-om.

(10) Europska unija istražuje mogućnost uspostave međunarodno priznatog sustava za potvrđivanje politike i prakse u vezi s oružjem i streljivom na razini države i krajnjih korisnika. Odlukom Vijeća (ZVSP) 2020/979 ([1]), AMAT-u je povjeren projekt razvoja međunarodno priznatog AAMVS-a za sprečavanje nezakonitog širenja i slučajnih eksplozija.

(11) Iako postoje razni međunarodni standardi, smjernice i dobre prakse za upravljanje zalihama i njihovu sigurnost, trenutačno ne postoji međunarodno priznata metodologija za pružanje jamstava o sposobnostima treće zemlje ili krajnjih korisnika u sprečavanju „preusmjeravanja”, kako je navedeno u članku 11. Ugovora o trgovini oružjem, njihovih zaliha oružja i streljiva. Međunarodnom priznatom metodologijom za neovisno potvrđivanje usklađenosti s međunarodnim standardima upravljanja oružjem moći će se izmjeriti učinak pomoći Unije trećim zemljama u odnosu na upravljanje zalihama oružja te će se poduprijeti procjena rizika u kontekstu kontrole izvoza oružja,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. S ciljem provedbe Strategije EU-a za suzbijanje nezakonitog gomilanja malog i lakog oružja (SALW), svrha je ove Odluke poduprijeti napore za osiguravanje sigurnog i zaštićenog upravljanja SALW-om poboljšanjem postupaka donošenja odluka dionika koji rade na kontroli izvoza te međunarodnoj suradnji i pomoći.

2. Na temelju stavka 1. ciljevi su ove Odluke sljedeći:

(a) izraditi operativni AAMVS; i

(b) poticati napore regionalnih organizacija i njihovih država članica da razviju vlastiti AAMVS.

3. Detaljan opis projekta naveden je u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 2.

1. Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku („Visoki predstavnik”) odgovoran je za provedbu ove Odluke.

([1]) Odluka Vijeća (ZVSP) 2020/979 od 7. srpnja 2020. o potpori razvoju međunarodno priznatog sustava za potvrđivanje upravljanja oružjem i streljivom u skladu s otvorenim međunarodnim standardima (SL L 218, 8.7.2020., str. 1.).

2. Tehničku provedbu projekta iz članka 1. izvršava Međunarodni centar za humanitarno razminiranje u Ženevi (GICHD) i njegova specijalizirana agencija Savjetodavni tim za upravljanje streljivom (AMAT).

3. GICHD i AMAT obavljaju svoje zadaće pod odgovornošću Visokog predstavnika. Visoki predstavnik u tu svrhu s GICHD-om sklapa potrebne aranžmane.

Članak 3.

1. Financijski referentni iznos za provedbu projekta koji financira Unija iznosi 1 792 690,84 EUR.

2. Rashodima koji se financiraju iz referentnog iznosa utvrđenog u stavku 1. upravlja se u skladu s postupcima i pravilima koji se primjenjuju na opći proračun Unije.

3. Komisija nadzire ispravnost upravljanja rashodima iz stavka 1. U tu svrhu sklapa potrebni sporazum o financiranju s GICHD-om. Sporazumom se utvrđuje da GICHD mora osigurati vidljivost doprinosa Unije u skladu s njegovom visinom.

4. Komisija nastoji sklopiti sporazum iz stavka 3. u najkraćem mogućem roku nakon stupanja na snagu ove Odluke. Komisija obavješćuje Vijeće o svim poteškoćama u tom postupku i o datumu sklapanja sporazuma.

Članak 4.

1. Visoki predstavnik izvješćuje Vijeće o provedbi ove Odluke na temelju redovitih opisnih izvješća koja priprema GICHD. Ta su izvješća temelj za evaluaciju koju provodi Vijeće.

2. Komisija izvješćuje o financijskim aspektima projekta iz članka 1.

Članak 5.

1. Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

2. Ova Odluka prestaje važiti 36 mjeseci nakon dana sklapanja sporazuma iz članka 3. stavka 3. Međutim, ona prestaje važiti šest mjeseci nakon datuma njezina stupanja na snagu ako se u tom razdoblju sporazum ne sklopi.

Sastavljeno u Bruxellesu 18. studenoga 2022.

Za Vijeće
Predsjednik
M. BEK

PRILOG

PROJEKTNI DOKUMENT

RAZVOJ MEĐUNARODNO PRIZNATOG SUSTAVA ZA POTVRĐIVANJE UPRAVLJANJA ORUŽJEM I STRELJIVOM (AAMVS) RADI SPREČAVANJA NEZAKONITOG ŠIRENJA

1. **Kontekst**

U zajednici za kontrolu oružja postoji sve veći konsenzus o središnjoj ulozi učinkovitog upravljanja zalihama u jačanju mjera kontrole izvoza namijenjenih sprečavanju preusmjeravanja. U radnom dokumentu pripremljenom za Sedmu konferenciju država stranaka (CSP 7 – Sedmi CSP) Ugovora o trgovini oružjem (UTO) predsjedništvo Sedmog CSP-a pozvalo je države stranke da „razmotre sve aspekte upravljanja zalihama prije odobrenja za izvoz i sigurnog i zaštićenog skladištenja nakon isporuke". Nadalje, osim razmjene informacija o nezakonitim aktivnostima (članak 11. stavak 5. i članak 15. stavak 4. UTO-a), potaknulo je „države uvoznice i države izvoznice da prije izvoza dogovore posebne uvjete i jamstva u pogledu skladišnih objekata, označivanja robe ili kontrola krajnjih korisnika". Naposljetku, kao sredstvo usklađivanja s člankom 13. stavkom 2., predsjedništvo Sedmog CSP-a predložilo je da države stranke mogu izvješćivati o mjerama poduzetima za jačanje fizičke sigurnosti i upravljanja zalihama (PSSM) kao naznaku mjera poduzetih za sprečavanje i suzbijanje preusmjeravanja ([1]).

Pružanje jamstva, kako je opisano u radnom dokumentu Sedmog CSP-a, u vezi s praksama upravljanja zalihama u trećoj zemlji i dalje je izazov. Područje je tehničke naravi, a informacije se smatraju vrlo osjetljivima. To otežava njihovu razmjenu. U mnogim se sektorima, privatnim i javnim, ocjenjivanje sukladnosti primjenjuje radi pružanja jamstava u pogledu učinkovitosti, sigurnosti i zaštite proizvoda i usluga. Ocjenjivanjem sukladnosti osiguravaju se međunarodno priznate metode za utvrđivanje usklađenosti proizvoda ili usluge s prihvaćenim normama i standardima. Iako postoje razni međunarodni standardi, smjernice i dobre prakse za upravljanje zalihama i njihovu sigurnost, trenutačno ne postoji međunarodno priznata metodologija za pružanje jamstava o sposobnostima treće zemlje ili krajnjih korisnika u sprečavanju preusmjeravanja (članak 11. stavak 1. UTO-a) njihovih zaliha oružja i streljiva.

U tom kontekstu Europska unija (EU) od 2020. istražuje mogućnost uspostave međunarodno priznatog sustava za potvrđivanje politike i prakse u vezi s oružjem i streljivom na državnoj razini i na razini krajnjih korisnika. Donošenjem Odluke Vijeća (ZVSP) 2020/979, kako je izmijenjena Odlukom Vijeća (ZVSP) 2021/2075, EU je Savjetodavni tim za upravljanje streljivom (AMAT) Međunarodnog centra za humanitarno razminiranje u Ženevi (GICHD) zadužio za projekt „Razvoj međunarodno priznatog sustava za potvrđivanje upravljanja oružjem i streljivom (AAMVS) radi sprečavanja nezakonitog širenja i slučajnih eksplozija". To je bio višegodišnji pothvat podijeljen u konkretne faze s namjenskim ciljevima i rezultatima.

U prvoj fazi (ZVSP 2020/979) nastojalo se ispitati izvedivost stvaranja međunarodno priznatog sustava potvrđivanja praksi upravljanja malim i lakim oružjem (SALW) i streljivom. Izvedivost sustava procijenjena je na temelju sedam kategorija, a to su: tehnički, politički, pravni i gospodarski aspekti, vojna sigurnost, sigurnost i zaštita zajednice te pravodobnost. U studiji je utvrđeno da bi, iako nije bilo „upozorenja" kojima bi se spriječio razvoj takvog sustava, politička spremnost dionika da u njemu sudjeluju u konačnici ovisila o konačnom osmišljavanju. Dionici se stoga nisu mogli obvezati sve dok pitanja o konačnom ustroju sustava ne budu jasna.

U drugoj fazi (ZVSP 2021/2075) nastojalo se razviti alat za procjenu koji bi služio kao temelj sustava i utvrditi odgovarajuće mogućnosti za AAMVS. Izrađen je alat za samoprocjenu i istražene su moguće opcije za sustav potvrđivanja. Projekt je završio preporučenim pristupom razvoju operativnog AAMVS-a.

Što je AAMVS?

Informacije o općem stanju praksi upravljanja oružjem i streljivom od interesa su za brojne dionike, i domaće i strane. Primjerice, tijela za kontrolu izvoza mogla bi poboljšati svoje procjene rizika od preusmjeravanja koje se provode prije odobrenja izvozne dozvole poboljšanjem analize faze skladištenja nakon isporuke, dok međunarodna suradnja i pružanje pomoći mogu bolje usmjeriti potrebe na temelju analize sadašnjih mogućnosti.

([1]) Nacrt radnog dokumenta predsjednika Sedmog CSP-a: jačanje napora za iskorjenjivanje nezakonite trgovine malim i lakim oružjem i osiguravanje učinkovitog upravljanja zalihama.

AAMVS je osmišljen kako bi se olakšala razmjena informacija o sposobnosti krajnjih korisnika da održavaju sigurnost i zaštićenost zaliha. To se postiže procjenom strukturnih sposobnosti sustava upravljanja krajnjih korisnika u odnosu na međunarodno priznate najbolje prakse iz međunarodnih tehničkih smjernica za streljivo (IATG) i Modularnog kompendija o provedbi kontrole malog oružja (MOSAIC).

U središtu su AAMVS-a alati razvijeni tijekom provedbe Odluke Vijeća (ZVSP) 2021/2075. Standardizirana samoprocjena, jedan od glavnih rezultata postignutih tijekom provedbe Odluke ZVSP 2021/2075, pruža metodologiju za analizu sofisticiranosti okvira sustava upravljanja kako je definiran u smjernicama za omogućivanje sposobnosti navedenima u IATG-u 01:35. Ta je samoprocjena povezana s dokumentom za usmjeravanje tumačenja rezultata. Alat sam po sebi može poslužiti kao bilateralni alat za razmjenu informacija o općem stanju praksi upravljanja oružjem i streljivom oružanih snaga.

AAMVS postaje „sustav” kada se alat uobičajeno upotrebljava u cijeloj organizaciji kako bi se zadovoljile zajedničke potrebe. Organizacije koje se sastoje od država članica sa zajedničkim zahtjevima za kontrolu izvoza, uvoznim propisima, ciljevima izgradnje kapaciteta ili praćenjem provedbe instrumenata glavni su kandidati za ostvarivanje koristi od stvaranja sustava. U svakom slučaju zajednička platforma dodatno olakšava razmjenu informacija. Standardiziranom procjenom mogle bi se namiriti potrebe više dionika. Samoprocjena bi mogla biti valjana više godina, čime bi se omogućilo da se već odobrena analiza podijeli s odobrenim dionicima. Time bi se moglo smanjiti teret izvješćivanja za krajnjeg korisnika te istodobno povećati učinkovitost sposobnosti službenika za kontrolu izvoza da tijekom faze prije izdavanja odobrenja pristupe informacijama o uvjetima pohrane nakon isporuke potencijalnog krajnjeg korisnika koji uvozi.

Postoji više mogućnosti za uspostavu sustava AAMVS. Time se organizaciji omogućuje da taj sustav prilagodi svojim posebnim potrebama. Određene organizacije mogu imati koristi od stvaranja sustava potvrđivanja, pri čemu se jedna standardizirana analiza može podijeliti među ovlaštenim korisnicima. Druge organizacije mogu smatrati da je provjera valjanosti problematična i stoga odabrati manje specifične mogućnosti razmjene informacija. Utvrđivanje toga koje su značajke prihvatljive za koju organizaciju bit će ključno za razvoj sustavâ AAMVS-a.

Na temelju prethodno navedenih rezultata i nalaza, faza III. projekta bit će usmjerena na daljnji razvoj AAMVS-a. Usvojit će se regionalni pristup razvoju sustava potvrđivanja s naglaskom na utvrđivanju i nadogradnji postojećih regionalnih organizacijskih struktura i mehanizama za razmjenu informacija te razvoj prilagođenih metodologija i alata za potvrđivanje nacionalnih sustava za upravljanje oružjem i streljivom (među ostalim razvojem alata za samoprocjenu i odgovarajućih smjernica za provedbu procjene i tumačenje njezinih rezultata).

2. **Tehnički pristup**

Ovim će se projektom razviti neovisni sustavi za potvrđivanje upravljanja oružjem i streljivom (AAMVS) u okviru postojećih regionalnih organizacijskih struktura. Svaki će sustav funkcionirati neovisno te će se temeljiti na alatima i metodološkim smjernicama razvijenima tijekom provedbe Odluke Vijeća (ZVSP) 2021/2075. Alat uključuje standardiziranu metodologiju samoprocjene prilagođenu kontekstu i standardima regije, dogovoreni postupak potvrđivanja ili ocjenjivanja u okviru kojeg se može iskoristiti stručno znanje iz regije za analizu rezultata samoprocjene, platformu za razmjenu informacija kako bi se olakšao prijenos određenih informacija ovlaštenim tijelima koja su podnijela zahtjev i mali okvir upravljanja za održavanje održivosti sustava.

Provedbom tog projekta EU bi osmislio, razvio, testirao i proveo prvi regionalni sustav AAMVS-a. EU-ov AAMVS služio bi državama članicama kao platforma za razmjenu i pristup, u standardiziranom formatu, informacijama o praksama upravljanja oružjem i streljivom na temelju samoprocjena koje provode krajnji korisnici u trećim zemljama. EU bi aktivno pridonosio osmišljavanju svih značajki sustava, koristeći se mrežom stručnjaka unutar EU-a i njegovih država članica za savjetovanje u svim područjima osmišljavanja. Za olakšavanje rasprava s mrežom i provedbu dizajna bit će odgovoran GICHD.

EU-ov AAMVS ojačao bi sposobnost Radne skupine za suzbijanje širenja oružja i za izvoz oružja (podskupina COARM), tijelâ država članica za kontrolu izvoza i Europskog instrumenta mirovne pomoći (EPF) da analiziraju rizike preusmjeravanja i slučajne eksplozije nakon isporuke povezane sa sustavom krajnjeg korisnika za upravljanje oružjem i streljivom. Tim bi se informacijama potkrijepile njihove procjene rizika od preusmjeravanja provedene prije izdavanja odobrenja za rad. Samoprocjenom na temelju AAMVS-a mogla bi se poduprijeti i Radna skupina za suzbijanje širenja

oružja i za izvoz oružja (podskupina CONOP) i postupci međunarodne pomoći i izgradnje kapaciteta država članica EU-a pružanjem standardizirane procjene poštovanja okvira za upravljanje oružjem i streljivom u odnosu na međunarodne dobre prakse. To bi bila potpora utvrđivanju nedostataka i potreba, čime bi se napori za izgradnju kapaciteta usmjerili na područja u kojima su resursi najpotrebniji.

Ovim će se projektom senzibilizirati i druge podregije AAMVS-a i prednosti razvoja standardiziranog pristupa procjeni i razmjeni informacija o praksama upravljanja oružjem i streljivom. Cilj je te senzibilizacije potaknuti druge regionalne organizacije na razvoj prilagođenih sustava AAMVS-a i poduprijeti primjenu alata za samoprocjenu. Ti će se napori temeljiti na naporima uloženima u informiranje javnosti provedenima tijekom provedbe odluka Vijeća (ZVSP) 2020/979 i (ZVSP 2021/2075. Ako tijekom senzibilizacije neka regionalna organizacija zatraži potporu u razvoju AAMVS-a, projekt bi mogao preusmjeriti sredstva za potporu tim naporima.

3. **Opći ciljevi**

Glavni je cilj ovog projekta poduprijeti nastojanja da se osigura sigurno i zaštićeno upravljanje SALW-om i streljivom poboljšanjem postupaka donošenja odluka dionika koji rade na kontroli izvoza te međunarodnoj suradnji i pomoći.

Taj će se cilj postići povećanjem transparentnosti praksi upravljanja SALW-om i streljivom koje provode krajnji korisnici u trećoj zemlji. Uz veću svijest o tim praksama dionici će moći donositi bolje odluke povezane s odobravanjem prijenosa i inicijativama za izgradnju kapaciteta.

Kako bi se to postiglo, u okviru projekta nastojat će se ostvariti dva glavna cilja:

1) uspostaviti operativni sustav AAMVS,

2) poticati napore regionalnih organizacija i njihovih država članica za razvoj vlastitog AAMVS-a.

4. **Opis aktivnosti**

Cilj br. 1: uspostava operativnog sustava AAMVS

Prva godina: konsolidacija okvira sustava AAMVS

AKTIVNOSTI	REZULTATI
Uspostaviti savjetodavnu mrežu EU-a sastavljenu od zainteresiranih dionika koji mogu pružati stručne savjete o važnim i operativnim smjernicama u vezi s pitanjima politike i aktivnosti EU-a. Ti će savjetnici biti pozvani da daju svoj doprinos tijekom razvojne faze EU-ova AAMVS-a kako bi se osiguralo da sustav odgovara svrsi EU-a. Projektni tim GICHD-a bit će odgovoran za provedbu njihovih savjeta. Nastojat će se organizirati nekoliko sastanaka uživo tijekom cijele godine. Svrha je savjetodavne mreže osigurati da dionici iz EU-a preuzmu vodeću ulogu u osmišljavanju sustava koji odgovara njihovim potrebama i radnim procesima. Savjetnici će pridonijeti definiranju sljedećih komponenti sustava: — nacrt politike za rad AAMVS-a te nadzor i održavanje sustava; — preispitivanje alata za samoprocjenu u pogledu prikladnosti i primjerenosti za potrebe; — određivanje odgovarajućih subjekata za potvrđivanje i nadzor primjene AAMVS-a; — određivanje vrste razmjene informacija koja će biti dopuštena na elektroničkoj platformi i bilateralno.	Provedba alata EU-a prilagođenih mjerilima EU-a koje je potvrdio EU. Sastavljanje okvirnog dokumenta za EU-ov sustav AAMVS, zajedno s razvojnom strategijom.

Potvrditi analize samoprocjene i potvrđivanja. Tehnički stručnjaci EU-a trebaju preispitati, prilagoditi i potvrditi generičke alate za samoprocjenu razvijene tijekom provedbe Odluke Vijeća (ZVSP) 2021/2075 kako bi se osiguralo da odgovaraju zahtjevima dionikâ EU-a. Izvršiti tehničku provjeru alata za samoprocjenu koje su odobrili tematski stručnjaci za (upravljanje oružjem i streljivom te kontrolu izvoza). Procijeniti zahtjeve za uspostavu internetske stranice za stvaranje platforme za razmjenu informacija. Na temelju preporuka savjetnikâ EU-a procjenom će se utvrditi zahtjevi programiranja za izradu željene internetske platforme.		Uključivanje bilješki i korespondencije iz komunikacije sa savjetodavnom mrežom EU-a. Uspostava plana za razvoj internetske platforme koji uključuje osmišljavanje, razvoj, testiranje i finalizaciju.

Druga godina: testiranje alatâ i sustavâ

AKTIVNOSTI		**REZULTATI**
Testirati alate za samoprocjenu u trećim zemljama. Testovi će se sastojati od tri komponente kojima će se: — podupirati uključene treće zemlje i aktere (posrednike itd.) u njihovim naporima da izrade zadovoljavajuću samoprocjenu; — procjenjivati izazovi u provedbi s kojima se suočavaju svi uključeni akteri pri dovršetku procjene i njihovu zabrinutost u pogledu razmjene informacija; — sastavljati izvješće o procjeni u kojem će se istaknuti izazovi i stečena iskustva.		Izvješće o procjeni ispitivanja samoprocjene.
Projektirati, testirati i validirati internetsku platformu u skladu sa specifikacijama savjetodavne mreže EU-a.		Zasebni materijali za osposobljavanje za provedbu samoprocjene i potvrđivanja.
Izrađivati nacrte materijala za osposobljavanje i operativne postupke s ciljem pružanja potpore naporima za provedbu samoprocjene, standardizirati postupke potvrđivanja i usmjeravati mehanizam za nadzor sustava.		Nacrti politika i operativnih postupaka za provedbu potvrđivanja i za mehanizam za nadzor sustava.
Sastavljati nacrte dokumenata o politikama za rad AAMVS-a i njegov nadzor.		Internetska platforma za razmjenu informacija u okviru AAMVS-a.
Izvještavati savjetodavnu mrežu EU-a o statusu provedbe i raspravljati o izazovima i pitanjima koji se pojave.		Bilješke za savjetnike EU-a.

Cilj br. 2: potaknuti druge organizacije da razviju vlastiti regionalni AAMVS.

Prva godina: uvođenje AAMVS-a u dvije regionalne organizacije; nastavak ispitivanja poveznice s međunarodnim instrumentima

AKTIVNOSTI	REZULTATI
Provedba aktivnosti informiranja s dvjema regionalnim organizacijama i njihovim državama članicama radi promicanja regionalnog koncepta AAMVS-a. To će se sastojati od najviše tri posjeta regiji. Prvi sastanak s regionalnom organizacijom iskoristit će se za poticanje razvoja regionalnog AAMVS-a i, prema potrebi, za početak planiranja sljedećih koraka. Drugi sastanak uključivao bi sve države članice EU-a i poslužio kao uvod u sustav i koristi koje pruža. Očekuje se da će se naknadnim sastancima dodatno potaknuti i planirati stvaranje regionalnog AAMVS-a.	Regionalne organizacije i njihove države članice skrenule su pozornost na EU-ov sustav AAMVS i koristi od uspostave vlastitog sustava.
Sudjelovanje na sastancima regionalnih i međunarodnih instrumenata za kontrolu oružja. To bi moglo uključivati održavanje popratnih događanja ili drugih događanja za promicanje AAMVS-a i razvoj EU-ova AAMVS-a.	

Druga i treća godina: uvođenje AAMVS-a u dvije regionalne organizacije godišnje, nastavak promicanja na međunarodnoj razini

Napomena: u drugoj i trećoj godini projektni plan ima jednu varijaciju ovisno o ishodu nastojanja iz prethodne godine da se AAMVS promiče na regionalnoj razini. Izvorni je plan održavati dvije aktivnosti informiranja na regionalnoj razini godišnje u skladu s formatom opisanim u prvoj godini. Međutim, ako regionalna organizacija potvrdi želju za provedbom AAMVS-a, AMAT će zatražiti dopuštenje EU-a za preusmjeravanje dijela resursa za razvoj AAMVS-a u regiji koja je zatražila sustav. To bi dovelo do smanjenja broja uključenih regionalnih organizacija godišnje, ali potencijalno i do povećanog broja država koje koriste okvir AAMVS-a i imaju koristi od njega.

5. **Agencija zadužena za tehničku provedbu**

Međunarodni centar za humanitarno razminiranje u Ženevi (GICHD) vodit će provedbu projekta putem svoje specijalne agencije AMAT. AMAT će predvoditi upravljanje svim aktivnostima ovog projekta i njihovom provedbom te će zadržati odgovornost nad proračunom i izvješćivanjem. Tim AMAT-a bio je, slično tome, odgovoran za upravljanje djelovanjima na temelju odluka Vijeća (ZVSP) 2020/979 i (ZVSP) 2021/2075 i provedbu tih djelovanja.

AMAT namjerava angažirati stručne savjetnike kako bi podržali različite aspekte ovog projekta. Posebice će se angažirati stručnjaci u područjima razvoja internetskih stranica, procjene sukladnosti i upravljanja SALW-om kako bi se pružila potpora provedbi tih aspekata projekta. Ti će se savjetnici odabrati u okviru odobrenog postupka zapošljavanja.

6. **Relevantnost**

Ovaj je projekt, uključujući njegove ciljeve, aktivnosti i rezultate, usklađen s brojnim strategijama i političkim sporazumima Europske unije.

Strategija protiv nezakonitog vatrenog oružja, malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva iz 2018. (Strategija za SALW)

Svrha je Strategije za SALW iz 2018. usmjeriti integrirano, zajedničko i koordinirano europsko djelovanje kako bi se spriječila i suzbila nezakonita nabava SALW-a i pripadajućeg streljiva (...) te kako bi se promicalo preuzimanje odgovornosti u pogledu zakonite trgovine oružjem ([2]). Strategijom za SALW iz 2018. predviđaju se posebne mjere za upravljanje zalihama te se EU obvezuje da će podupirati suradnju i pomoć u provedbi Akcijskog programa UN-a, uključujući upravljanje zalihama; promicati i provoditi standarde i dobre prakse za postupanje s malim oružjem (ISACS [sada MOSAIC]) i streljivom (IATG).

AAMVS EU-a pridonio bi naporima EU-a za provedbu Strategije za SALW iz 2018.:

— Sprečavanje preusmjeravanja i promicanje odgovornosti u okviru zakonite trgovine SALW-om navedeni je cilj AAMVS-a. EU-ov AAMVS može poduprijeti procjene rizika od preusmjeravanja koje se provode prije izdavanja dozvola za izvoz.

— EU-ov AAMVS-om mogu se poduprijeti suradnja i pomoć u području upravljanja zalihama tako što će njime utvrditi nedostaci u sustavu upravljanja i što će služiti kao alat za praćenje promjena ili poboljšanja u praksi.

— Metodologijom samoprocjene promiče se provedba MOSAIC-a i IATG-a kao normi na temelju kojih se mjeri ocjenjivanje sukladnosti.

Akcijski plan EU-a za kontrolu trgovine vatrenim oružjem za razdoblje 2020.–2025.

U Akcijskom planu EU-a za suzbijanje nezakonite trgovine vatrenim oružjem za razdoblje 2020.–2025. u EU-u i partnerima iz jugoistočne Europe (zapadni Balkan, Moldova i Ukrajina) prepoznaje se potreba za povećanjem sigurnosti zaliha u jugoistočnoj Europi i podupire regija zapadnog Balkana ([3]). Planom se ujedno predviđa povećanje sigurnosti upravljanja zalihama, unapređenje propisa i praćenje odgovarajuće usklađenosti ([4]). Osim toga, u okviru mjere 4.2. potrebno je poticati bolje upravljanje zalihama u regiji Sahel.

Iako EU-ov AAMVS nije regionalno usmjeren, njime se mogu poduprijeti nastojanja da se utvrde strukturne slabosti u praksama upravljanja zalihama krajnjeg korisnika. Metodologija samoprocjene posebno je prikladna za utvrđivanje nedostataka u sigurnosnim propisima.

Zajedničko stajalište EU-a o izvozu oružja iz 2008. (Zajedničko stajalište EU-a) i priručnik za dobrovoljnu provedbu Zajedničkog stajališta ([5])

Zajedničko stajalište EU-a sadržava osam mjerila u kojima se navode četiri skupa rizika koje su države članice dužne smatrati razlozima za uskraćivanje izvozne dozvole i četiri skupa čimbenika koje države članice moraju „uzeti u obzir" pri ocjeni zahtjeva za izdavanje izvozne dozvole. Sedmo mjerilo odnosi se na „postojanje rizika da će se vojna tehnologija ili oprema u državi koja kupuje rabiti za druge namjene ili da će biti ponovno izvezena pod neželjenim uvjetima" kao čimbenik koji bi izvoznik trebao uzeti u obzir. U Zajedničkom stajalištu dodaje se da bi izvoznik pri procjeni rizika od preusmjeravanja trebao uzeti u obzir „sposobnost države primateljice za učinkovit nadzor nad izvozom".

U Priručniku za provedbu Zajedničkog stajališta EU-a – u kojem se navode dodatne, ali neobvezujuće upute o tome kako provesti odredbe tog dokumenta – izvoznici se pozivaju da razmotre (*a*) „ispunjavaju li upravljanje zalihama i sigurnost zaliha" u zemlji primateljici „dostatne standarde (uključujući MOSAIC i IATG)"; i (*b*) je li bilo „poznatih problema s nestankom zaliha" ([6]).

([2]) Vijeće Europske unije, Zaključci Vijeća o donošenju Strategije EU-a protiv nezakonitog vatrenog oružja, malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva, Bruxelles, 19. studenoga 2018., 13581/18, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13581-2018-INIT/hr/pdf>.

([3]) Europska komisija, Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija: Akcijski plan EU-a za kontrolu trgovine vatrenim oružjem 2020.–2025. (bilješka 30.).

([4]) Vidjeti cilj 7. Plana za održivo rješavanje problema nezakonitog posjedovanja i zlouporabe malog i lakog oružja (SALW) te trgovanja njima i pripadajućim streljivom na zapadnom Balkanu do 2024., London, 10. srpnja 2018. <https://www.seesac.org/f/docs/publications-salw-control-roadmap/Regional-Roadmap-for-a-sustainable-solution-to-the.pdf>.

([5]) Zajedničko stajalište Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme (bilješka 7.).

([6]) Vijeće Europske unije, „Priručnik za provedbu Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP (kako je izmijenjeno Odlukom Vijeća (ZVSP) 2019/1560)", str. 129.

U Priručniku se upućuje na važnost učinkovite sigurnosti i upravljanja zalihama ne samo u odnosu na provedbu sedmoga mjerila i procjenu rizika od preusmjeravanja nego i u odnosu na primjenu prvog i drugog mjerila iz Zajedničkog stajališta EU-a, koji obuhvaćaju poštovanje međunarodnih obveza odnosno poštovanje ljudskih prava te međunarodnog humanitarnog prava. Posebice se u Priručniku smatra da je poštovanje standarda predviđenih Akcijskim programom UN-a, uključujući one koji obuhvaćaju upravljanje zalihama, relevantno za procjenu toga poštuju li primatelji međunarodne obveze u skladu s prvim mjerilom ([7]). Nadalje, u Priručniku se upućuje na postojanje „odgovarajućih procedura" za „upravljanje zalihama i sigurnost, uključujući višak oružja i streljiva", te na postojanje problema u pogledu „krađe i nestajanja zaliha" u zemlji navedenog krajnjeg korisnika, kao elemenata koje treba uzeti u obzir za procjenu postojanja rizika da bi se izvezeno oružje moglo upotrijebiti uz kršenje ljudskih prava ili međunarodnog humanitarnog prava u skladu s drugim mjerilom ([8]).

Zajedničko stajalište EU-a i Priručnik za provedbu također pružaju relevantne smjernice za razmjenu informacija, što je važna sastavnica AAMVS-a. Člankom 4. Zajedničkog stajališta EU-a zahtijeva se da države članice razmjenjuju podrobne podatke o odbijenim zahtjevima za dozvolama za izvoz i da se savjetuju pri razmatranju odobrenja dozvole „za gotovo jednak posao" kao i onaj za koji je dozvolu odbila druga država članica. Ta je odredba dodatno ojačana člankom 7. Zajedničkog stajališta EU-a kojim se od država članica zahtijeva da „rade na osnaživanju međusobne suradnje i na promicanju međusobne usklađenosti" u području kontrole izvoza oružja „razmjenom odgovarajućih podataka" ne samo o odbijanjima, nego i o politikama izvoza oružja. Priručnikom za provedbu potiče se države članice da razmjenjuju informacije u okviru Radne skupina za suzbijanje širenja oružja i za izvoz oružja (COARM), kao i putem „internetskog sustava COARM, ili ako se smatra da je potrebna klasifikacijska oznaka 'Restricted', putem mreže COREU". Razmjena informacija trebala bi obuhvaćati i informacije koje bi mogle biti korisne drugim državama članicama kako bi se spriječio rizik od zlouporabe ([9]).

Zajedničko stajalište EU-a pruža jasne poveznice između uspostavljene politike i AAMVS-a. Veza je uspostavljena u Odluci Vijeća (ZVSP) 2020/979, a EU AAMVS je posebno osmišljen za potporu primjeni sedmoga mjerila Zajedničkog stajališta EU-a, koju provodi tijelo za kontrolu izvoza jer služi kao tehnički alat koji može pružiti analizu mjera sigurnosti i zaštite koje provodi potencijalna država uvoznica. Primijenjena metodologija u skladu je sa smjernicama iz Priručnika za procjenu standardâ u odnosu na postojeću međunarodno prihvaćenu dobru praksu. Člankom 4. Zajedničkog stajališta utvrđuje se i političko opravdanje za komponentu razmjene informacija u okviru EU-ova AAMVS-a.

Odluka Vijeća (ZVSP) 2021/38 od 15. siječnja 2021. o utvrđivanju zajedničkog pristupa za elemente potvrda o krajnjem korisniku u kontekstu izvoza malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva

Odlukom Vijeća (ZVSP) 2021/38 utvrđuje se zajednički pristup za elemente potvrda o krajnjem korisniku u kontekstu izvoza malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva ([10]). Odluka sadržava dva „neobvezna elementa" na temelju kojih države mogu smatrati da su izravno relevantni za AAMVS: (c) da se državi članici izvoznici omogući provjera na licu mjesta nakon otpreme; (d) da se pruže „jamstva krajnjeg korisnika kojima se dokazuje njegova sposobnost za sigurno i zaštićeno upravljanje oružjem i streljivom, uključujući njegovu sposobnost za sigurno i zaštićeno upravljanje zalihama gdje će se roba skladištiti".

AAMVS može uključivati metodologiju provjere nakon isporuke kako bi se poduprla provjera na licu mjesta tvrdnji navedenih u samoprocjeni. Time bi se osigurala još veća razina sigurnosti.

([7]) Vijeće Europske unije, „Priručnik za provedbu Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP (kako je izmijenjeno Odlukom Vijeća (ZVSP) 2019/1560)", str. 24.

([8]) Vijeće Europske unije, „Priručnik za provedbu Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP (kako je izmijenjeno Odlukom Vijeća (ZVSP) 2019/1560)", str. 58.

([9]) Vijeće Europske unije, „Priručnik za provedbu Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP (kako je izmijenjeno Odlukom Vijeća (ZVSP) 2019/1560)", str. 159.

([10]) Odluka Vijeća (ZVSP) 2021/38 od 15. siječnja 2021. o utvrđivanju zajedničkog pristupa za elemente potvrda o krajnjem korisniku u kontekstu izvoza malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva (SL L 14, 18.1.2021., str. 4) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021D0038&from=HR.

7. **Strategija za komunikaciju i vidljivost**

AMAT će biti dužan poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi objavio da je taj projekt financirao EU, u skladu sa zahtjevima u pogledu komunikacije i vidljivosti za vanjsko djelovanje EU-a iz 2018., koje je objavila Europska komisija. Potpora Europske unije bit će spomenuta i u pozivnicama i drugim dokumentima koji se šalju sudionicima različitih događanja. Gdje god je to moguće, AMAT će osigurati da EU bude zastupljen na događanjima koja se podupiru na temelju ove Odluke.

Konkretno, EU će biti priznat kao voditelj projekta na svim regionalnim i međunarodnim događanjima na kojima je predstavljen AAMVS. EU-ov AAMVS mogao bi poslužiti kao izvrsna motivacija drugim regionalnim organizacijama pa će AMAT poticati i podupirati napore EU-a za promicanje alata u različitim okruženjima za kontrolu oružja. Predstavnici EU-a bit će pozvani da iznesu primjedbe, a logotip EU-a bit će prikazan u prezentacijama i oglasima.